

Vedle osvojení češtiny jako druhého jazyka a kontaktu s česky mluvícími vrstevníky je pro děti, které se učí česky, velice důležitá i **gramotnost v mateřském jazyce**. Pro celkový vývoj dítěte je znalost prvního jazyka velmi důležitá. Dítě se pak mnohem lépe učí nové poznatky, pokud si je může spojovat s vědomostmi a znalostmi osvojenými v mateřštině.

VÍCEJAZYČNOST:

- ✳ Předchází sociálnímu vyloučení dětí, jejichž mateřský jazyk se liší od jazyka většinové společnosti.
- ✳ Umožňuje dětem lépe zakořenit v novém prostředí.
- ✳ Posiluje identitu dítěte a jeho sebevědomí.
- ✳ Rozvíjí jazykové schopnosti a myšlení napříč jazyky.
- ✳ Umožňuje uchování kulturního dědictví (m. j. tradice, pohádky, sounáležitost s komunitou...).

Vícejazyční žáci používají své jazyky k různým účelům a v komunikaci s různými lidmi (mateřský v rodině, druhý v širší společnosti, ve škole atd.), tím je také ovlivněna slovní zásoba, úroveň ovládnutí i jazyková preference. Znalost mateřského jazyka je pro tyto děti nejen prospěšná, ale většinou také nutná k tomu, aby komunikovaly se členy své rodiny. Bez znalosti mateřského jazyka sice obstojí ve škole, ale mohou mít vážné problémy v komunikaci s rodiči, což může způsobit potíže s výchovou a chováním. Důležitá je tedy spolupráce školy s rodiči – jednak aby našli cestu, jak dítě co nejlépe naučit česky, ale také jak zachovat a dále rozvíjet dovednosti v prvním jazyce dítěte.

DOPORUČUJEME:

- ✳ Nesnažte se děti od mateřského jazyka odstříhnout – hrozí jim ztráta identity. Nabízejte dětem dostatek příležitostí k rozšíření využití mateřského jazyka (dětský kolektiv s mateřským jazykem, návštěvy země původu atd.).
- ✳ Výchova dětí v jazyce vaší rodiny je velmi důležitá, protože jen tak s nimi můžete komunikovat v jazyce, ve kterém se cítíte sebejistě.
- ✳ Učitelé by neměli rodičům radit, aby doma mluvili se svými dětmi pouze česky, protože děti by se mohly naučit od rodičů, kteří dostatečně neznají češtinu, chybné obraty, výslovnost apod. Zároveň by přišly o možnost rozvíjet se ve svém rodném jazyce.
- ✳ Zaveďte si domácí jazyková pravidla, která vám budou vyhovovat.
- ✳ Rozvíjejte mateřský jazyk, a to nejen mluvený, ale i čtený/psaný.

Je důležité, aby pro děti existovaly vhodné podmínky pro používání jazyka rodiny i v mateřských školkách a ve školách. Pro používání jazyka je velkým přínosem, pokud si děti uvědomí jeho hodnotu i mimo rodinné prostředí. Posiluje to jazykové povědomí všech zainteresovaných osob, jazykovou různorodost a neformální možnosti využití všech jazyků. Promluvte si s pracovníky vzdělávacích institucí, které vaše děti navštěvují, a informujte se na způsoby jejich přístupu k mnohojazyčnosti. Váš názor na něj si pracovníci jistě rádi vyslechnou, stejně jako informace o vaší kultuře a tradicích.

Ve škole mají větší šanci naučit se vyučovací jazyk a celkově uspět ty děti, jejichž rodinní příslušníci s nimi mohli trávit čas, vyprávěli jim příběhy nebo s nimi hovořili způsobem, který rozvíjel slovní zásobu v jejich mateřském jazyce. Znalosti a schopnosti dětí jsou přenositelné z mateřského jazyka naučeného doma do jazyka používaného ve škole.

UŽITEČNÉ ODKAZY:

- 👁 [Časopis pro vícejazyčné děti a multikulturní výchovu Kamarádi \(www.zaedno.org/home-kamaradi\)](http://www.zaedno.org/home-kamaradi)
- 👁 [K navazování na odborné pojmosloví v mateřském jazyce mohou posloužit překladové slovníčky \(https://www.inkluzivniskola.cz/prekladove-slovnicky\)](https://www.inkluzivniskola.cz/prekladove-slovnicky)
- 👁 <http://www.multilingual-families.eu/repository/for-parents>
- 👁 <https://www.inkluzivniskola.cz/vicejazycnost>
- 👁 Cummins, J.: Vzdělávání vícejazyčných žáků. In: Existuje-li to, je to možné: inspirace pro vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem. META slaví 15, s. 183–190. Praha 2021.

Outre l'acquisition du tchèque en tant que langue seconde et le contact avec des enfants de même âge parlant tchèque, **l'alphabetisation en langue maternelle** est également très importante pour les enfants apprenant le tchèque. La connaissance de la langue maternelle est très importante pour le développement global de l'enfant. L'enfant acquiert beaucoup mieux les nouvelles connaissances s'il peut les relier aux connaissances et aux compétences acquises dans sa langue maternelle.

MULTILINGUISME :

- * Il empêche l'exclusion sociale des enfants dont la langue maternelle est différente de celle de la société majoritaire.
- * Il renforce l'identité et l'estime de soi de l'enfant.
- * Il développe les capacités linguistiques et la réflexion à travers les langues.
- * Il permet de préserver le patrimoine culturel (par exemple, les traditions, les contes de fées, l'appartenance à la communauté...).

Les élèves multilingues utilisent leurs langues à des fins différentes et pour communiquer avec des personnes différentes (langue maternelle dans la famille, langue seconde dans la société plus large, à l'école, etc.), ce qui a également une incidence sur le vocabulaire, le niveau de compétence et la préférence linguistique. Pour ces enfants, la connaissance de leur langue maternelle est non seulement bénéfique mais aussi généralement nécessaire pour communiquer avec les membres de leur famille. Sans connaissance de leur langue maternelle, ils peuvent se débrouiller à l'école, toutefois, ils peuvent avoir de graves problèmes de communication avec leurs parents, ce qui peut entraîner des difficultés scolaires et comportementales. Il est donc important que l'école et les parents travaillent ensemble – à la fois pour trouver le meilleur moyen d'enseigner le tchèque à l'enfant, mais aussi pour maintenir et développer les compétences de l'enfant dans sa langue maternelle.

NOUS VOUS RECOMMANDONS DE :

- * Ne pas essayer de couper les enfants de leur langue maternelle – ils risquent de perdre leur identité. Offrez aux enfants de nombreuses occasions de développer leur utilisation de leur langue maternelle (groupe de jeu en langue maternelle, visites de leur pays d'origine, etc.)
- * Il est très important de former vos enfants dans la langue de votre famille car c'est le seul moyen de communiquer avec eux dans une langue dans laquelle vous vous sentez en confiance.
- * Les enseignants ne devraient pas conseiller aux parents de ne parler qu'en tchèque à leurs enfants à la maison, car ceux-ci pourraient apprendre des tournures de phrases, une prononciation incorrecte, etc. de la part de parents qui ne connaissent pas suffisamment le tchèque. En même temps, ils perdraient la possibilité de se développer dans leur langue maternelle.
- * Établissez des règles de langage à la maison qui vous conviennent.
- * Développer la langue maternelle de votre enfant, non seulement parlée mais aussi celle lue et écrite.

Il est important que les enfants disposent de conditions adéquates pour utiliser la langue de la famille dans les écoles maternelles ainsi que les écoles élémentaires et secondaires. Il est très bénéfique, lors de l'utilisation de la langue, que les enfants prennent conscience de sa valeur également en dehors de l'environnement familial. Cela renforce la conscience linguistique de toutes les personnes concernées, la diversité linguistique et les possibilités informelles d'utiliser toutes les langues. Parlez au personnel des établissements d'enseignement que fréquentent vos enfants et renseignez-vous sur leur approche du multilinguisme. Ils seront heureux d'entendre votre point de vue à ce sujet, ainsi que des informations sur votre culture et vos traditions.

Les enfants dont les membres de la famille ont pu passer du temps avec eux, leur raconter des histoires ou leur parler de telle manière que cela a développé leur vocabulaire dans leur langue maternelle avaient généralement plus de chances d'apprendre la langue d'école et d'y réussir. Les connaissances et les compétences des enfants sont transférables de la langue maternelle apprise à la maison à la langue utilisée à l'école.

LIENS UTILES :

- 📄 Magazine pour les enfants multilingues et l'éducation multiculturelle Kamarádi (www.zaedno.org/home-kamaradi)
- 📄 Pour se référer au vocabulaire professionnel dans la langue maternelle, les glossaires de traduction suivants peuvent être utilisés : (<https://www.inkluzivniskola.cz/prekladove-slovnicky>)
- 📄 <http://www.multilingual-families.eu/repository/for-parents>
- 📄 <https://www.inkluzivniskola.cz/vicejazynost>
- 📄 Cummins, J.: Vzdělávání vícejazyčných žáků. In: Existuje-li to, je to možné: inspirace pro vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem. META slaví 15, s. 183–190. Praha 2021.